

„че ако въ слivenския затворъ има хванати 70 разбойника, то сигурно въ Balkana сѫ останали незаловени повечето“.

Впрочемъ, това сѫ микроскопически епизоди тъй поразителни за чужденци, прѣдъ които турските власти сѫ били съвсѣмъ други, а какво е било положението на раята — всѣки може да сѫди.

Голѣма част отъ привилегиите на слivenските съмейства сѫ сѫществували и прѣзъ XVIII-я вѣкъ. Соколничеството тукъ се запазило до 1800 г., войникътъ — до 1810 г. или по-скоро до 1821 г., а дервентджийството — дори до срѣдата на миналия вѣкъ. Харбалиятъ изчезватъ заедно съ върлующите дори до 1815 г. кържалии и дишлии, като послѣдни прѣставители на организираниятъ турски шайки още отъ края на XVI-я вѣкъ, съ подвизите на които е свързано и заграждането на Сливенъ съ укрѣпления и зидове. Тия харбалии, като защитници на укрѣпления и боравящи съ старите оржия (харби), постепенно изгубватъ значението си и даватъ новъ ферментъ на слivenската индустрия — тюфекчиълъка. Новозародените занаяти значително помогнали, щото Сливенъ да бѫде за дѣлго врѣме привилегировано заселище. Колкото земитъ и селата около Сливенъ да сѫ били докоснати отъ турския феодаленъ строй до 1839 г., въ самия Сливенъ не е живѣлъ нито единъ мѣстенъ спахия или татарски султанъ, като голѣмъ землевладѣлецъ или непоносимъ за гражданитъ деребей. Татарски князе и ханове сѫ живѣли въ Ямболъ, Карнобатъ и т. н., но не и въ Сливенъ. Заселища, въ които цѣлото население е било войнишко (като Panagюрище, Калоферъ, Войнишка и т. н.), сѫ се гордѣли дори до началото на XIX-я вѣкъ, „че у тѣхъ не може да се засели турчинъ, че когато минава прѣзъ тѣхъ той трѣба да слиза отъ коня си и даже да му разковава петалите“ и т. н., сказания, които говорятъ за дѣйствително давани правдини отъ султана и съблудявани отъ „вѣрните“ му поданици, наврѣмени унищожавани нацѣло или нарушавани постепенно.

Сливенъ въ черковно отношение, до разрѣшението на черковния ни въпросъ, е билъ безъ мѣстенъ владика, и за това трѣба да благодаримъ. Владицитъ въ българските градове, като фенерски пратеници и гръцки агенти, бѣха съ-